

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Wdrażanie Protokołu z Nagoi poprzez unijne Rozporządzenie nr 511/2014

Bożena Haczek

Warszawa, 21 listopada 2014 r.

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl

Rozporządzenie PE i Rady ws środków zapewniających zgodność użytkowników w Unii z wymogami wynikającymi z Protokołu z Nagoi

- Nr 511/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r.
- Opublikowane 20.05.2014 w Dz.U. UE L.150/59
- Stosowane od dnia wejścia w życie Protokołu z Nagoi w Unii (12.10.2014)
- Artykuły 4, 7 i 9 wchodzą w życie rok później (12.10.2015)

Preambuła

- Umocowania
 - podstawa prawna
 - akty przygotowawcze
 - zastosowana procedura
- Motywy (36)
 - stanowią uzasadnienie przepisów części normatywnej
 - przekazują dodatkowe informacje
 - ułatwiają interpretację podając szerszy kontekst

Część normatywna

- Rdz I: Przedmiot, zakres stosowania i definicje (trzy artykuły)
- Rdz II: Zgodność zapewniana przez użytkowników (osiem artykułów)
- Rdz III: Przepisy końcowe (sześć artykułów)

Zasoby genetyczne i ich wykorzystanie

- ZG - dowolny materiał pochodzenia roślinnego, zwierzęcego, mikrobiologicznego lub innego, zawierający funkcjonalne jednostki dziedziczności i posiadający faktyczną lub potencjalną wartość
- Dostęp do ZG = pozyskanie ZG
- Wykorzystanie ZG – prowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad genetycznym lub biochemicznym składem ZG, także przez zastosowanie biotechnologii

Tradycyjna wiedza

- Związana z ZG
- Obejmuje wiedzę, innowacje i praktyki
- Stosowana przez społeczności tubylcze i lokalne prowadzące tradycyjny tryb życia przyjazny dla bioróżnorodności
- Może być źródłem informacji przyczyniających się do naukowego odkrycia nowych właściwości ZG
- Opisana w zawartym kontrakcie (MAT)

Przedmiot i zakres regulacji

- Uregulowanie zgodności działań użytkowników ZG i TW z postanowieniami Protokołu z Nagoi
- Dotyczy ZG i TW pozyskanych:
 - w obrębie krajowych jurysdykcji,
 - po wejściu w życie Protokołu dla UE,
 - z krajów, które są stronami Protokołu
 - z krajów, które uregulowały prawnie dostęp do swoich ZG,
 - w celu prac badawczo-rozwojowych.
- Nie stosuje się do ZG objętych odrębnymi instrumentami międzynarodowymi (zgodnymi z celami Protokołu z Nagoi)

Obowiązki użytkowników art. 4

- Należyta staranność dla wykazania legalności pozyskania ZG i TW (zgodnie z prawem kraju – dawcy ZG) oraz zabezpieczenia sprawiedliwego dzielenia się korzyściami
- Uzyskanie zezwolenia na dostęp (PIC) i ustanowienie wzajemnie uzgodnionych warunków (MAT)
- Przekazywanie i wykorzystywanie ZG i TW zgodnie z MAT
- Gromadzenie, przechowywanie przez 20 lat i przekazywanie dalszym użytkownikom międzynarodowego świadectwa zgodności lub stosownych informacji o pozyskaniu ZG i TW
- Wstrzymanie użytkowania, gdy nie ma powyższych informacji i nie można udowodnić, że dostęp był zgodny z prawem

Składanie oświadczeń art. 7

- Na etapie badań naukowych - złożenie przez użytkownika oświadczenia o dopełnieniu należytej staranności przy staraniu się o środki na badania
- Na końcowym etapie opracowania produktu – złożenie przez użytkownika oświadczenia o dopełnieniu należytej staranności oraz wymaganych informacji o użytkowanych ZG i TW; a na żądanie także dowodów
- Stosowne organy krajów UE przekazują otrzymane informacje do międzynarodowego Systemu wymiany informacji (ABS CH), KE oraz organu kraju pochodzenia ZG (przestrzegając gwarantowanej prawem poufności)

Kontrole użytkowników art. 9

- Przeprowadzane:
 - przez właściwe organy krajowe
 - na podstawie planu kontroli lub ad-hoc
 - skutecznie, proporcjonalnie i odstraszająco
- Mogą obejmować:
 - działania użytkownika lub dokumenty świadczące o dopełnieniu należytej staranności
 - składanie oświadczeń w punktach kontrolnych

Rejestr kolekcji art. 5 i najlepsze praktyki art. 8

- KE prowadzi rejestr kolekcji ZG spełniających określone w rozporządzeniu warunki
 - Zakłada się, że użytkownicy otrzymujący ZG z kolekcji włączonej do rejestru, dopełnili obowiązku należytej staranności dla wykazania legalności pozyskania tych zasobów
- KE prowadzi rejestr najlepszych uznanych praktyk pozyskiwania i użytkowania ZG i TK
 - Organy krajowe przeprowadzając kontrole biorą pod uwagę fakt, że wdrożenie przez użytkownika najlepszej praktyki może zmniejszyć ryzyko braku zgodności

Organy krajowe

- Co najmniej jeden organ krajowy w każdym kraju członkowskim UE
- Kraj zgłasza organ do Komisji; Komisja podaje listę organów do publicznej wiadomości
- Organ jest odpowiedzialny za wdrażanie rozporządzenia w kraju

Główne zadania organu krajowego

- przyjmowanie oświadczeń/informacji/dowodów od użytkowników
- przekazywanie informacji do ABS CH, Komisji i organów innych krajów
- sprawdzanie spełniania kryteriów przez kolekcję
- przekazywanie do Komisji informacji o kolekcji celem jej włączenia lub skreślenia z rejestru
- przeprowadzanie kontroli użytkowników i ew. wydanie noty wzywającej do podjęcia działań lub natychmiastowe wprowadzenie środków

Sankcje art. 11

- Kraje członkowskie ustanawiają i wdrażają przepisy dotyczące sankcji za naruszenie przez użytkowników ich obowiązków (art. 4 i 7)
- Sankcje powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające
- Do 11 czerwca 2015 kraje powiadomią Komisję o rodzajach sankcji i środkach ich wprowadzenia

Przepisy końcowe

- Współpraca organów
- Środki uzupełniające (promocja, wspieranie, zachęcanie)
- Procedura komitetowa
- Forum konsultacyjne
- Sprawozdania i przeglądy
- Wejście w życie i stosowanie

Dziękuję za uwagę

bozena.haczek@mos.gov.pl

<https://absch.cbd.int>

<https://biodiv.gdos.gov.pl>